

CLUB
cpsf.info
427
COLECȚIA „POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

427

ȘTEFAN ZAIDES

Paradisul celui care a sfidat lumea

******

EMANUEL REICHER

Cronică (en passant fantastică) a șahului

*****

PALMARESUL PRIMULUI CONGRES EUROPEAN DE LITERATURĂ ȘTIINȚIFICO-FANTASTICĂ

OVIDIU ȘURIANU și MIRCEA ȘERBĂNESCU

Despre anticipația timișoreană

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta şi desenele interioare:
AUREL BUICULESCU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Presa mondială scrie despre ciudatele sferoide care pot nimici totul.

Aceste aparate aparţin doctorului Arberg, pentru care lucrează şi cei mai docili şi straşnici spioni — clorofilienii. Veşnic vînat de Interpol — prin bătrînul şi neostenitul comisar Costelli —, Arberg nu se simte, totuşi, un proscris. Gîndul lui este să devină „Stăpînul lumii". Acestui ţel începe să-i sacrifice totul: oameni, încrederea celui mai bun prieten al său — fizicianul Faller — şi chiar dragostea Colombinei — o tînără şi frumoasă dansatoare care se hotărîse să-i împărtăşească destinul.

În jungla Amazoanelor, sferoidele lui Faller salvează pe transfugul Pedro da Ciquaciqua. Servindu-se de acesta, Arberg îl pedepseşte pe dictatorul Ramon y Guya într-o manieră originală: lăsîndu-l pradă rafalelor propriilor sale mitraliere.

Fondurile marii baze a lui Arberg secătuiesc rapid. El are nevoie continuă de bani — ceea ce îl determină să-şi şantajeze un fost coleg, preşedintele Fondului monetar intercontinental. De asemenea, cum aude că undeva, pe glob, s-a născut vreo invenţie mai teribilă decît cele aflate în mîinile sale, caută să şi-o însuşească fie prin vicleşug, fie prin forţă.

Într-o astfel de acţiune Arberg îşi pierde pe cel mai bun spion al său, împuşcat de Faller. Setea de putere care-l dezumanizează pe Arberg tot mai mult o determină pe Colombina să se apropie de Faller, dezamăgit şi el de cel care sfida întreaga lume.

În cele din urmă, Faller este înlocuit cu Phil Kraydon, un individ mai puţin savant, dar total lipsit de scrupule.

Acţiunea se precipită, şi Faller se lasă substituit de Fernandez, un agent al Interpolului, pentru că, se pare, aceasta e singura soluţie de a-l abate pe Arberg de pe calea genocidului.

Colecţia „POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Ştiinţa şi Tehnica
Anul XVIII
1 septembrie 1972

ŞTEFAN ZAIDEŞ

14. Parisul, oh, Parisul!

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

Se dovedea tot mai clar că, dacă rănile primite în noaptea aceea îi lăsaseră lui Faller cicatrice încă vizibile pe chip, inima lui se însănătoşea şi mai încet. Continua să fie dur, închis în sine, iar ori de cîte ori Colombina îl întreba cu privire la noaptea aceea de pomină, el îi răspundea amar şi evaziv. Probabil că desfigurarea pe care o suferise îi era o povară — îi găsea scuze prietena lui şi se simţea tot mai mult atrasă de el.

Fernandez însă îşi dădu seama curînd că se lăsase prea mult antrenat de rolul omului rănit şi, treptat, ca să atenueze această prudenţă exagerată, începu să se poarte mai prietenos cu Colombina. Mai ales că ajutorul ei putea, la momentul oportun, să fie extrem de folositor...

*

Atlanticul se spulbera în aburi uşori, lovindu-se de malurile bătrînei Europe. Instalaţi în sferoid, Faller îi povestea Colombinei cum a aflat despre căderea lui în dizgraţie.

— Ieri mi s-a interzis şi mie intrarea la Arberg. Aşa că a trebuit să-l vizitez mai întîi pe mizerabilul acela. „Pot să ştiu de ce nu sînt lăsat să-l văd pe Arberg ?" — l-am întrebat direct. „Vă explic cu plăcere", mi-a spus: „Doctorul Arberg este Stăpînul lumii. Vă închipuiţi cît de suprasolicitat e ! De aceea nu poate fi deranjat de oricine, cu orice treabă. Pentru chestiunile curente m-a ales pe mine ca locţiitor". Ei bine, se întrerupse Faller din povestit, am crezut că explodez auzindu-l. I-am zis totuşi : „Ştiam că locţiitorul lui Arberg sînt eu !". „O, nu vă supăraţi pentru faptul că am uitat să vă înmînez documentul..." şi cu o politeţe greţoasă îmi întinse peste birou hîrtia aceasta...

Colombina o luă din mîna lui Faller şi citi :

„Onor.
Dr. Faller Otto Wilhelm
Loco

Vi se comunică prin prezenta că, începînd de la data de 14 iulie 19..., ați fost eliberat din funcția de locțiitor al comandantului Bazei libere Craterth în scopul de a vă facilita consacrarea întregului dv. timp liber cercetărilor științifice. Totodată veți lua cunoștință că locțiitor al Stăpînului lumii a fost numit Phil Kraydon.

Semnat : *Dr. Carendio Samson Arberg, Stăpînul lumii".*

Aterizară într-o pădure imensă și, pentru orice eventualitate, ancorară nava la 20 de metri de sol. Coborîră cu ajutorul unei scări telescopice, care se redresă singură spre navă.

— Iată șoseaua. Pînă la Paris sînt numai 30 de kilometri, spuse Faller și, luînd-o de braț, o invită să se așeze pe iarbă. Și pentru că ceea ce vom întreprinde acum cere ca între noi să existe acel dram de încredere și sinceritate, trebuie să-ți spun...

Colombina își ridică privirile spre el :

— Știi ce, Faller, cred că, mai înainte de orice, trebuie să ne grăbim.

Îi tăiase orice avînt.

Așa că plecară...

Colombina nu văzuse niciodată Parisul. În „Citroën"-ul micuț cu care călătoreau cu genunchii la gură, urmărea panglica albă a șoselei și tîrgurile care brodau din cînd în cînd șalul verde al cîmpului. Priveliștea era încîntătoare și, pentru un timp, uită unde se află, încotro și de ce se duc. Mai ales cînd o căscioară singuratică, pitită sub o coamă de deal, răsări albă și timidă sub soarele cald. Cum sta așa, aninată deasupra puhoiului de mașini ce goneau pe autostradă, îi amintea de casa părintească, aciuită și ea sub poalele însoritelor dealuri din satul natal. O vedea parcă aievea între romanițe și dalii, între mușcate și gherghine, peste toate năvălind pletele seculare ale nucilor... Oftă stins, dar Faller o auzi și o întrebă

cu privirea : „Ce se petrece cu tine ?“ Neprimind răspuns, o lăsă între-ale ei.

Parisul surîdea la orizont și, fără voie, femeia se aplecă să-l privească mai bine prin parbriz.

Micuțul șofer al „Citroën“-ului observă gestul și o încurajă :

— Priviți, priviți, doamnă ! E un spectacol unic Parisul văzut de la cîțiva kilometri... Colombina fu gata să spună ceva, orice, spre a răspunde amabilității șoferului, dar acesta continuă brusc, mohorît : Din păcate, ceva se petrece în orașul nostru.

Amîndurora le fulgeră prin minte : „Nu cumva Arberg transformase Parisul într-un al doilea Chicago ? Nu și-a tradus din nou în fapt amenințarea ?“

— Să vedeți, reluă șoferul, aseară am telefonat din Nivillers.

— Nivillers ?!

— Da, un orășel lîngă Beauvais, de unde sînt părinții mei. Am telefonat, spuneam, soției la Paris. Mi-a răspuns, ca niciodată, foarte agitată, vorbind fără șir... Ce mai, ca o femeie isterică ! A trebuit să strig la ea pentru ca s-o trezesc cît de cît din starea asta. Cînd s-a mai liniștit, mi-a povestit că parizienii au turbat, se bat în piețe, în metrou... Vecinii se ceartă din te miri ce... După spusele ei, sînt deja sute de morți și de răniți...

Tulburat, Faller aruncă scurt o privire spre Colombina, dar probabil că tinerei femei îi și venise în minte imaginea orașului vizitat cu două zile în urmă : Chicago fusese distrus într-un mod asemănător.

— Poate că soția dv... exagerează... Mă rog, nu zic că... se grăbi el să-l liniștească pe tînărul șofer, dar căutînd să gonească propriile lor temeri.

Șoferul rîse amar :

— Din păcate, domnule, nu pot avea părerea dumneavoastră. Și să vedeți de ce. Îndată după convorbirea aceea telefonică am cerut legătura cu familia unor vechi prieteni de-ai noștri. Voiam să-i rog să-mi găzduiască soția pentru 24 de ore. Înțelegeți, nu ? Ei bine, după cîteva cuvinte, m-au înjurat, mi-au făcut soția cu ou și cu oțet. Of, Dumnezeule ! făcu bietul om, trecîndu-și nervos cu palma peste față, ca pentru a-și alunga oboseala și spaima.

Tăcură o vreme cu toţii pînă se ivi primul punct de control poliţienesc la intrarea în marele oraş. Un jandarm le bară calea. Opriră. Omul părea extrem de nervos, şi Colombina crezu, pentru cîteva clipe, că matahala aceea de jandarm avea să se înghesuie în „Citroën" şi să le ceară să plece în urmărirea cine ştie cărui vehicul. Dar cînd şoferul Viviers strecură actele prin fereastra portierei, poliţistul i le zvîrli în faţă şi, rînjind ameninţător, începu să-i înjure :

— Unde vă treziţi, porcilor, de circulaţi în halul ăsta ?

— Domnule... se indignă şoferul.

— Taci, pramatie ! se oţărî şi mai aprig jandarmul şi, prin spaţiul îngust al ferestrei, îl lovi în plină faţă.

Năucit, nu atît de lovitură cît de comportarea poliţistului, Viviers rămase o clipă răsturnat în scaunul său ; apoi demară uşor, acceleră şi, într-o viteză nebună, se îndepărtară de postul de control. Privind în urmă, Faller îl văzu pe poliţai ridicîndu-se din mijlocul şoselei, unde îl zvîrlise plecarea precipitată a „Citroën"-ului, şi desfăcîndu-şi din teaca de piele pistolul.

— E nebun ! ? mai apucă doctorul să strige. În clipa următoare, o rafală pătrunse prin fereastra din spate a maşinii. Din fericire, nu fu lovit nimeni, iar la a doua rafală erau destul de departe pentru a nu se mai teme.

— Aţi văzut ? fură primele cuvinte ale şoferului. Ce v-am spus ? Iată, am intrat în Paris, ăsta-i semnul cel mai sigur.

Izbucni într-un plîns nervos. Umerii îi tresăltau la fiece hohot, şi Faller se simţi prost pentru el.

— Termină ! îi spuse brutal.

Cuvîntul avu efect. Viviers încetă să plîngă tot atît de subit pe cît începuse. Ofta însă din cînd în cînd şi şoptea înfrigurat : Doamne, Dumnezeule ! Ce s-o fi întîmplat cu Clemence ? Doamne, Dumnezeule !...

Străzile oraşului arătau ca după un dezastru. Mobile sfărîmate pe caldarîm, omnibuze incendiate, turisme şi tramvaie transformate în baricade de netrecut. Părăsiră Citroën-ul şi, la rugămintea lui Viviers, îl însoţiră în rue Clotilde 8, la locuinţa sa.

Trebuiră să se strecoare pe sub ziduri, să dănţuiască cu un şir de nebuni care valsau în faţa Domului Invalizilor, după o muzică numai de ei auzită...

Treptat, o stare tot mai accentuată de agitaţie punea stăpînire şi pe ei. La un moment dat, Viviers îi conduse printr-un pasaj îngust, strangulat între două blocuri înalte, mucede.

— Pe aci ajungem mai repede...

Dădură de un robinet spart, din care apa curgea continuu, şi Faller îi opri. Le privi figurile obosite, purtînd evident semnele unei agitaţii nervoase crescînde.

— Luaţi pastilele astea ! îi invită doctorul pe cei doi însoţitori ai lui şi el se servi primul.

Colombina ezită o clipă, dar Viviers înghiţi automat pastila.

După o vreme, micuţul şofer se opri şi spuse mirat :

— Parcă mă simt mai liniştit...

Faller surîse, iar Colombina îşi dădu seama că o schimbare ciudată se petrecuse şi în ea.

La ieşirea din pasaj, şoferul le arătă străduţa care şerpuia între case vechi — cu unul sau două caturi —, pictate de vremuri într-o culoare tristă.

— Rue Clotilde, strada mea, spuse el. După colţ e locuinţa...

Un zgomot vag răzbătea din direcţia în care Viviers le arătase a fi casa lui.

Cînd făcură colţul, spectacolul care li se înfăţişă îi ţintui locului : pe trotuar zăcea — diform — cadavrul unei femei.

— Clemence !... gemu Viviers şi se prăvăli, sfîrşit, peste trupul soţiei lui.

Faller se aplecă să-l ridice. Un glonţ sfîşie liniştea lugubră a străzii. Fără să se întoarcă, îl tîrî cu greu pe Viviers la intrarea în blocul în faţa căruia se aflau şi în care, după cîte înţelesese, locuia şoferul.

Colombina ţîşni după ei, odată cu un alt glonţ, care zbîrnîi sinistru şi se înfipse într-un canat al uşii.

— În noi trag, şopti ea.

— Ai văzut şi de unde ? întrebă Faller.

— Da, din balconul vecin.

— Din balconul vecin ?! Atunci cum de n-a reuşit să mă lovească !?

Colombina săltă din umeri.

Viviers își revenea treptat din șocul suferit. Faller se furișă spre intrare. Spionă partea cealaltă a străzii. După puțin timp zări în balconul casei de vizavi un bătrînel în halat, cu o scufă de noapte în cap și cu două perechi de ochelari pe șaua unui nas mare, cărnos.

Rîse de unul singur; așadar moșneagul acesta trăsese !?

— Îl mai vezi ? se auzi o voce hîrîită de bătrînă, al cărei chip însă nu se zări.

— Nu ! chițcăi moșneagul, cu o voce în totală discordanță cu nasul său. Apoi, făcîndu-și mîinile pîlnie : Hei, voi, jefuitori de cadavre ! strigă el. Vă e frică să v-arătați pielea, ai ?... V-ați ascuns la adăpost de gloanțele mele, ai ?...

Duse arma — un „Manicheld“ vechi și lung, cu care luptase, probabil, la Verdun — în poziție de tragere și așteptă. După cîteva clipe însă, cînd mîinile care țineau arma grea începură să tremure de oboseală, moșul lăsă pușca jos, ceea ce îi permise lui Faller, fără risc, să iasă din ascunzătoare. Se ivi în pragul intrării și, făcînd mîinile pîlnie, urlă spre balcon :

— Nu trage, papa, că nu sîntem jefuitori de cadavre. Sîntem... (în clipa aceea Viviers, care își revenise de-a binelea, se ivi și el, livid, în prag). Uite-l pe domnul Viviers ! îl arătă Faller pe proaspătul său prieten.

Bătrînul, care între timp se străduise zadarnic să-și descurce țeava armei din poalele halatului, se aplecă mult peste balustrada balconului și-i privi cu atenție pe cei doi.

— Așa e... Parcă ar fi domnul Viviers, zise el, cu oarecare îndoială încă.

— Domnule Carpentier, suspină Viviers, spune-mi, știi ce s-a petrecut la mine acasă ?

— Pe toți dracii, e chiar tînărul Viviers ! și bătrînul sughiță de uimire. Ce să se-ntîmple, drăguță, ceea ce vezi ți-au făcut-o prietenii dumitale, familia Greton...

Viviers își ieși iarăși din fire. Țîșni în stradă, sub balconul bătrînului, și de acolo strigă disperat acestuia :

— Dar de ce ?... *De ce* au făcut-o ?

Bătrînul își făcu cruce.

— Doamne, ferește-ne ! De ce ?!... Iaca de nebunia asta generală !... Sfîrșitul lumii, care a dat peste noi...

Pretutindeni se aflau răsturnate mașini de tot felul. O liniște și o lumină grea, cenușie, apăsau peste acest oraș, considerat pînă în urmă cu cîteva zile cel mai vesel din lume. Căutau cu asiduitate o mașină bună, măcar în stare să pornească. Trebuiau să ajungă cu toții la sferoidul părăsit în pădure — dar cu ce?

Străzi întregi se transformaseră în scrum. Faller vizitase Parisul imediat după insurecția din august 1944, dar ceea ce vedea acum părea urmările dezastrului de atunci amplificate de o sută de ori. Monumentele zăceau răsturnate, sfărîmate la colțuri și în piațete. Într-un loc fură întîmpinați cu un foc viu de pistoale automate. Trăgeau, vădit, oameni de meserie. Armata!? Probabil că era armata, căci, la cîțiva pași de ei, zăceau o grămadă de cadavre în uniformă. Dar lucrul cel mai uimitor îi aștepta în mica piațetă Saint-Georges, unde văzură mai multe zeci de marinari și de infanteriști care, evident, ajunseseră să se lupte între ei cu baionetele. Colombina închise ochii de groază și se prinse strîns de Faller.

— Nebunie!... Nebunie generală, cum bine spunea bătrînul... exclamă el. Numai de-am ajunge mai iute la sferoid, dar cu ce naiba? Au trimis armata să-i liniștească pe parizieni — își continuă el cu glas tare gîndul — și uite ce s-a întîmplat... și militarii au fost cuprinși de aceeași nebunie generală...

În Place de l'Étoile observară abandonat în pripă de proprietari un „Volkswagen". Nu părea să fi suferit vreo stricăciune.

— Cît privește cheia de contact, spuse Viviers, n-ar fi o problemă...

O porniră spre mașinuță. Iată-i lîngă ea, sub teiul unde fusese părăsită. Era și timpul. Cîțiva indivizi se luaseră după ei, urlînd ca apucații. Se urcară rapid în autoturism. Funcționa. Porniră. Cînd ajunseră la extremitatea pieței, Faller acceleră și mașina țîșni ca un taifun pe bulevarde, către marginea orașului, spre pădurea unde-i aștepta salvarea lor și — cine știe? — salvarea uriașei metropole.

Colombina și Viviers se urcară în sferoid. Cu tot tragicul situației, stupefacția șoferului i-a făcut să rîdă:

— Sînteți... marțieni?! i-a întrebat Viviers înspăimîntat.

Faller scotoci ceva sub burta aerodinei. Apoi urcă şi el.

Îşi luară zborul.

Curînd, sub ei, învăluită în vraja neagră a serii, se deschise, fumegînd în mii de locuri, panorama Parisului. Faller coborî aeronava la o distanţă atît de mică, încît atunci cînd începu „să mături" cu radiaţii cartierele — operaţie de care o vesti pe Colombina —, aceasta avu imediat impresia că se vor ciocni de turnul Eiffel.

Viviers voi să afle ce puneau cei doi la cale zburînd cu bizarul lor vehicul, încolo şi încoace, peste marele oraş, în jurul căruia se vedeau de acum, oprite la distanţe apreciabile, uriaşe convoaie civile şi militare, ce nu mai îndrăzneau să înainteze.

— Crezi că vom reuşi ? întrebă îngrijorată Colombina.

— Fără îndoială, răspunse calm Faller.

Se întunecase de mult. Trecuse şi de miezul nopţii şi sferoidul continua să brăzdeze sistematic metropola, împărţind-o în fîşii late de o sută de metri, de la o înălţime la care aparatul lor ar fi putut fi atins şi cu praştia, nu numai cu o armă.

— Şi chiar nu ne vede nimeni ? rosti neîncrezător Viviers, după ce Colombina îi explicase amănunţit ce urmăresc.

— Sîntem invizibili, dragul meu. La fel de invizibili ca aeronavele care au semănat groaza peste Paris...

Deschiseră aparatul de radio şi căutară îndelung pe lungimile de undă ale Parisului. În sfîrşit, se făcu auzită o voce ca unui om trezit după o boală îndelungată :

— Aici, Parisul... Aici, Parisul... Ne adresăm întregii ţări, întregii omeniri ! Aici, Parisul...

Faller zîmbi larg şi lacrimi ciudate pentru un om dur ca el îi udară obrazul.

— Ei, dragul meu... surîse Colombina.

— Nu-i nimic, nu-i nimic... mormăi el. Am transpirat de încordare... Acum însă cred că o să ne putem odihni un pic. Şi pentru că atunci... atunci cînd am vrut să-ţi spun... ştii... la sosirea noastră... şi nu m-ai lăsat... ei bine, îţi voi spune acum, doar nu mai e nici o grabă : numele meu e Collio Fernandez... de la Interpol.

O clipă, între ei se așternu o tăcere atît de apăsătoare, încît Fernandez crezu că ar putea auzi bătînd inima îmbujoratei femei din fața sa. Apoi însă își dădu seama că, în pofida emoției, Colombina nu era chiar atît de surprinsă pe cît se așteptase el.

— Am bănuit, Faller, spuse ea simplu. Dar *adevăratul* Faller... ar fi făcut, poate, și el toate cîte le-ai întreprins dumneata. El însă — și o umbră de regret i se aprinse în glas — ar fi fost în mod sigur mult mai politicos și mult mai... Își aminti, brusc, de nu prea rarele scene în care el, acest fals Faller, îi respinsese un gest tandru, o vorbă caldă... și chipul i se coloră, dintr-odată, într-un roșu aprins și, sub privirile înveselite ale lui Fernandez, adăugă : ...Și oricum... oricum am bănuit... că dumneata... Apoi ciuda o întări și bîiguiala din glas fu înlocuită de fermitatea pe care Colombina o punea adesea în vorbele ei : Faller, domnule, era un gentleman ! Dumneata n-o să-i poți lua locul niciodată !

15. Samson și Dalila

I.

Lily McDollan o privi cu destulă atenție. Nu, nu era o femeie frumoasă, dar reușise să capete acel aer degajat, spiritual aproape, care o ajuta să fie ceea ce se cheamă „un om de lume".

— Of, tu, mă bucur că mă mai vizitează și pe mine cîte-un vechi prieten ! Că-n ultimul timp...

Colombina rîse de gesturile mute, repezi și, de ce nu am spune-o, destul de caraghioase pe care le făcea tînăra ei prietenă. Ceva din purtările ei trădau — deși Lily ținea să ascundă acest lucru — tipul sudic al mexicanilor.

Vorbiră despre una, despre alta. Și, ca de obicei, Lily, de o sinceritate guralivă, îi istorisi cele mai mărunte intimități ale ei cu Phil. Numai că ea — i se părea mai „chic" — se obișnuise să-i spună Kraydon.

— Cred, tu, că n-o să-l mai pot suporta ! Kraydon stă mai toată vremea cu omul tău, iar cînd domnul Arberg (doctorul era pentru Lily singurul bărbat din bază căruia ea nu-i spunea doar pe nume) îi dă pace, se ocupă de tot soiul de nebunii. Azi mi-a scos peri albi — şi-şi duse, într-un gest dramatic, mîinile la tîmple. S-a sculat, tu, la ora trei dimineaţa, s-a îmbrăcat de parcă luase foc baza, a ieşit fără să-mi spună o vorbă, a intrat iar, apoi din nou a ieşit... Ştii, tu, pînă am strigat o dată la el : „Kraydon, ai draci ? !" Atunci s-a apropiat de patul meu... ştii... a căutat să fie drăguţ... Îi luceau ochii, tu, cînd mi-a spus-o !... Cînd colo, mare scofală, tu..., ştii... mare scofală !

Dintr-un pahar mare, stacojiu, de cristal de Boemia, bău îndelung şi cu nesaţ o porţie bună de whisky.

Colombina o privi în tăcere. Ştia că Lily, odată dezlănţuită, avea să spună totul.

— Şi cînd colo, tu, cum îţi spuneam, mare scofală ! Că el, Kraydon, o să-i pună pe toţi să treacă printr-un test..., mă rog, aşa ceva..., cu un aparat adus de un japonez d-ăia, cu ochii... ştii tu... Zice : „Să nu sufli o vorbă, că află Arberg şi..." Aiureli ! Nici acum n-a învăţat că modestia nu-i bună de nimic ! Ce să-i faci. Îl iubesc şi aşa prost cum e !

„Un aparat ! ?" Nu, nu mai voia emoţii Colombina ; avusese prea multe în ultimul timp, dar de la Kraydon te poţi aştepta cine ştie la ce. Deveni atentă la sporovăiala prietenei sale, dar aceasta vorbea acum despre cu totul alte mici necazuri de-ale ei. Atunci spuse :

— Dar ce fel de aparat, dragă ?

— Aparat ? Care aparat ? !

— Ziceai că o să trecem toţi printr-un fel de test.

Lily rîse :

— Oh, nu toţi ! Doar n-o să mă oblige pe mine să stau în drăcovenia aia de cabină întunecoasă ! I-arăt eu, numai să-ncerce ! Sau pe tine !... Nu-u... pe-ăilalţi ! Zice c-o să le filmeze şi durile ! Aiurea, prostii ! Dar ştii cum e Kraydon !...

Acum n-o mai amuzau nimicurile pe care le tot înşira Lily. Trebuia să găsească un pretext ca să plece.

II.

Vestea adusă de Fernandez căzu ca un trăsnet :

— Arberg, în calitatea lui de „Stăpîn al lumii", a poruncit să treacă la supunerea tuturor teritoriilor „care i se cuvin de drept".

Costelli — încă se mai afla în halatul său imaculat de medic — se așeză copleșit pe un scaun.

— Trebuie să ne... grăbim ! spuse el, deși habar n-avea în ce fel se puteau grăbi. Vrei să-mi mai torni un păhăruț ? îl rugă pe Fernandez. Iar cînd acesta îi turnă, Costelli dădu pe gît paharul mai repede decît pe celelalte și rămase cîtăva vreme ca hipnotizat. Și ce naiba are de gînd să facă ? Să ne ucidă pe toți ! ? se rupse, în sfîrșit, comisarul din torpoarea ce-l cuprinsese.

— Ceva în genul ăsta, mormăi celălalt. Peste capul guvernelor adresează ultimatumuri marilor orașe... Înțelegi ? făcu el o scurtă paranteză .O să creeze, în felul acesta, un fel de războaie civile în fiecare stat, opunînd guvernelor populația marilor orașe, ce va prefera să se predea, ca să scape de autmăcelurile provocate de furtuna de nebunie cu care amenință Arberg. Cele întîmplate la Chicago și la Paris par să fie argumente foarte puternice în ochii celor mulți...

În încăperea întunecată se așternu o tăcere apăsătoare.

— Sîntem în mîinile lui Kraydon și ale lui Arberg... ne-am trezit prea tîrziu..., spuse bătrînul comisar.

Fernandez se plimba cu pași largi prin încăpere, și, cînd vorbi, deși din glas îi răzbătea o oarecare doză de optimism. Fruntea lui, brăzdată de două mari cicatrice, era înnegurată.

— Aș zice mai degrabă că am intrat într-o acută criză de timp...

Costelli, pregătit să-i răspundă ceva, trebui să-și rețină cuvintele, căci în spatele lor răsună o a treia voce cunoscută, deși alterată de emoție :

— Și totuși s-ar părea că e prea tîrziu...

O văzură pe Colombina în pragul ușii.

— Prea tîrziu ?! se întoarse Fernandez spre ea, înciudat pe sine că ar fi putut fi surprinși de Kraydon sau de una dintre multiplele lui iscoade.

— Da, domnilor, așa se pare, continuă femeia, așezîndu-se. Am vizitat-o pe Lily McDollan — de la ea știu — și chiar azi după-amiază, fiecare dintre dumneavoastră... și, poate — cine știe ? —, chiar și eu... va fi invitat la Phil Kraydon...

Figura celor doi se mai însenină.

— Da, e destul de neplăcut, dar nu cred că o să...

— Numai că nu vor fi niște simple discuții ! replică tînăra femeie. Kraydon o să vă bage, pe rînd, în camera obscură a aparatului acela adus de japonez !

Fernandez tresări. Acum da, știa despre ce este vorba ; îl informase Faller.

— „Retina-reminds" ?!

— Da, preciză Colombina, „Retina-reminds".

Costelli sări enervat în picioare :

— Despre ce naiba vorbiți ?

N-aveau timp pentru discuții, dar Fernandez socoti că este cazul să-l pună în temă și pe comisar :

— Arberg a descoperit undeva, pe glob, un alt savant naiv, care, ca mulți alții de aici, s-a lăsat ademenit...

— Cine ? întrebă Costelli.

— Un japonez — fizicianul Mamayoto.

— A..., își aminti bătrînul comisar, cel despre care se spune că a venit aducînd aici invenția vieții sale ! ?

— Da... un aparat de fotografiat amintirile, spuse Fernandez. Știam însă că nu fusese pe deplin pus la punct...

Colombina oftă :

— Probabil că la venirea lui nu-l avea pus la punct ; acum însă e sigur că-l va folosi.

— Și-i chiar atît de extraordinar aparatul ăsta ? întrebă Costelli.

— Trebuie să fi auzit, comisare, de doctorul Mamayoto, e imposibil să nu fi auzit, spuse Fernandez. Prin anii '60 se spunea despre el că ar fi fost pe cale să inventeze un aparat de fotografiat imaginile fixate, de-a lungul vieții, pe retina ochiului omenesc și înmagazinate, zice-se, într-o adevărată fototecă a creierului, centru nervos descoperit de un concetățean de-al său cu un deceniu înainte. Presa a scris pe atunci enorm de mult despre binefacerile pe care le-ar aduce omenirii acest aparat...

— O aduce binefaceri ulceroșilor și cardiacilor, îngăimă bătrînul comisar. Cînd mă gîndesc, însă, ce-o să ne-aducă nouă, îmi îngheață inima...

III.

Colombina și Faller intrară în biroul lui Kraydon. Se bucurară că-l găsiră singur.

Noul adjunct al lui Arberg li se ridică în întîmpinare. Pe fața lui, toată numai zîmbet, ochii făceau o notă discordantă : erau răi, neliniștiți și cu luciri stranii.

— Cu ce aș putea să vă ajut ? întrebă el, zîmbind mereu și trecîndu-și de pe un picior pe celălalt trupul mătăhălos.

— Cu nimic, i-o tăie Fernandez. Am venit numai să-ți spun că ești o mare canalie. Și ca să n-ai obrazul să negi că ți-aș fi spus-o vreodată, am luat-o pe doamna ca martor.

Kraydon rămase năucit. Ce să înțelegi dintr-o astfel de treabă ?

— Bine, dar... vru el să spună ceva. Pumnul lui Fernandez îl izbi drept între ochi și omul se prăbuși la podea. Loviturile însă continuară să-l urmărească și acolo, dar el aproape că nu le mai simțea. Cînd își dădu seama că cineva îl ajută să se ridice, încercă să-și adune gîndurile : ce se petrecuse cu el ?

Curînd, ceva mai dezmeticit, realiză cu stupoare că se află în propriul său birou și că pe canapeaua mare stătea întinsă Colombina, cu bluza sfîșiată, cu părul în dezordine, cu ochii care-l țintuiau arzînd de ură.

— Ei, bine, Kraydon ? auzi o voce care venea, parcă, de sus, din plafon.

Ridică privirile și descoperi chipul lui Arberg, pe care, chiar și așa amețit cum era, citi o nedumerire puțin obișnuită.

— Eu... gemu el.

În clipa aceea simți că cineva îl zguduie puternic de umeri, strigîndu-i în obraz :

— Dar trezește-te odată, ești bărbat doar, sau cel puțin așa ai vrut să pari !

„Faller o fi ?“ se minună el, descoperindu-l și pe acesta lîngă Arberg. „Faller... Faller !...“ și deodată în cugetul său

se făcu lumină. Da, acum știa ce se întîmplase. O furie oarbă, întețită de curajul ce i-l da prezența lui Arberg, îl ajută să se ridice din fotoliu. Țintuindu-l pe Faller cu degetul, spuse :

— A vrut să mă ucidă... așa... din senin... să...

— Pe dracu', rîse strîmb Arberg. Și arătîndu-i-o din ochi pe Colombina : Pe doamna o cunoști ?

Kraydon se întoarse spre tînăra femeie, la fel de aprig, la fel de zăpăcit :

— Era cu el... erau împreună... Și ea...

Colombina se ridică de pe canapea ; spuse :

— Să lăsăm teatrul, Kraydon. Acum zece minute spuneai altceva ! îl fulgeră ea cu privirea.

— Dar, doctore Arberg, e stupefiant ce mi-e dat să trăiesc, să...

Arberg îl opri cu un gest :

— Destul. Ești acuzat că ai vrut să... mă rog, să abuzezi de faptul că doamna s-a aflat singură în acest birou cu dumneata...

— Dacă nu i-aș fi auzit strigătele... interveni indignat Faller.

— Strigăte ?! bîigui Kraydon, căzînd, zdrobit, înapoi în fotoliu. Stătu astfel o vreme, sub privirile nemiloase ale celor trei, apoi, brusc, fața i se lumină triumfător și-i spuse lui Arberg :

— Este greu, într-adevăr, să mă crezi pe mine, deși... Ei sînt, totuși, doi. Dar îți cer o favoare : să fim supuși toți trei unui control cu aparatul nipon.

Kraydon privi sfidător fețele adversarilor săi. Colombina se simți gata să se prăbușească ; cu chipul de-o teribilă paloare, i se adresă lui Arberg, aproape strigînd :

— Cum ai putut avea încredere în nemernicul acesta ?

Arberg se uita descumpănit de la unul la altul. Pe fața lui, în ciuda eforturilor vizibile de a se stăpîni, se înfruntau sentimente contradictorii.

— Ei bine, Arberg ! rosti glacial Faller. „Stăpînul" surîse ambiguu, ceea ce îl făcu pe Faller să repete : Ei bine, Arberg, dacă te lasă indiferent faptul că ți-am salvat onoarea, cred că cel mai indicat e să trecem la test. Poate că în felul acesta vei reuși să te convingi...

Continuînd, cu o privire grea, să cerceteze chipul fiecăruia, Arberg se pronunță în cele din urmă :

— Bine, vom decide mîine dimineață ! Și ieși.

Cîteva clipe după el plecară și Fernandez și tînăra femeie, astfel că, atunci cînd se aflară în afara auzului și privirilor lui Kraydon, bărbatul putu să-i șoptească :

— Așadar am mai cîștigat 12 ore ! E ceva.

Colombina nu-i răspunse. Era încă sub impresia puternică a celor prin care trecuse.

Cînd fură în fața încăperilor lui Arberg, ea se opri.

— Mergi la el ? ! o-ntrebă Fernandez.

— Da, trebuie. Şi văzîndu-l apăsat de griji : Poate — cine știe ? — reușesc să-i schimb planurile nebunești...

„Trebuie să fii tare naivă dacă mai crezi că o poţi face !“ gîndi Fernandez, dar buzele lui rostiră altceva :

— Trebuie să încerci, desigur ! și-i ură succes

IV

Nu se mai întîlnise cu Arberg, în intimitate, de o bună bucată de vreme. El o căutase de mai multe ori, dar tînăra femeie fusese plecată, în ultimul timp, în tot mai multe misiuni.

Acum trebuia să se ducă. De cîteva zile o anunţase că ar dori să-i vorbească între patru ochi. Şi, cu toate că se temea — mai ales după ultima întîmplare — să aibă cu el o explicaţie, nu mai avea încotro. Deşi...

N-ar fi putut să spună cu toată inima că se temea de el. Colombina era singurul om din colonie căruia Arberg nu reuşise să-i frîngă complet voinţa. Singurul om — dacă ar fi să-l exceptăm pe Faller.

„Faller !“ Gîndurile tinerei femei se îndreptară cu amărăciune către acest om. Plecase fără să-i spună nimic. O părăsise în pădurea aceea rece și sălbatică, îi trimisese, apoi, un străin pe care-l lăsase să-i fure chipul și identitatea... „Faller !? Pe unde o rătăci el acum ?“

Intră în apartamentele lui Arberg fără să întîmpine vreo dificultate. Kraydon primise ordine precise în acest sens. Dar el nu uitase să-și ia, totuși, măsurile de siguranţă. Nenumăraţi ochi o supravegheau pretutindeni, iar convorbirile ei erau interceptate. Singurul om cu care își mai putea permite luxul unor sincerităţi rămăsese Fernandez. Lui îi lăsase Faller micul aparat care, pus în func-

ţiune, crea în jurul celor doi o „reţea magnetică“ ce bruia orice intercepţie...

Îl văzu pe Arberg venindu-i, fremătînd, în întîmpinare. „Mă iubeşte, totuşi...“, constată dureros Colombina. „Dar eu ?“ se întrebă ea. Răceala voluntară cu care primi îmbrăţişările lui fu un răspuns sigur îndoielilor ei : „Nu, nu-l mai iubesc. Nu-l mai pot iubi pe omul acesta. Miroase a sînge !“.

Şi o cumplită durere puse stăpînire pe ea. Oare destinul oamenilor să fie chiar de neschimbat ? Îi privi ochii plini de patimă şi crezu că ar putea, într-adevăr, să-l smulgă din orbirea lui nebunească. Venise hotărîtă să-l ucidă cu însuşi străvechiul inel indian pe care i-l dăruise „Stăpînul lumii“. „Un singur declic şi duşmanul tău va fi mort !“ o învăţase Arberg. Şi deodată Colombina îşi dădu seama că, deşi voia să salveze omenirea, ar fi dorit să-l salveze şi pe el.

. . . .

Se desprinse din lunga încleştare cu Arberg şi ieşi de sub pled.

Bărbatul mai rămase o vreme, ca părăsit pe un ţărm pustiu, pe plaja căruia fusese aruncat de valurile iubirii, după o luptă istovitoare, apoi coborî şi el leneş şi veni să-şi lipească buzele arse de umărul gol al Colombinei.

Femeia tresări, şi Arberg sesiză repulsia.

— Colombina... suspină el.

Ea îşi dădu seama de situaţie, uită totul pentru o clipă, se întoarse şi-l îmbrăţişă, lipindu-se felin de el, şi susură :

— De ce nu eşti şi tu mai bun... mai...

— Cu tine ? ! întrebă el, neînţelegînd.

— Cu... lumea... în general...

Bărbatul rîse înveselit.

— Cu lumea ? ! Lumea trebuie să mi se supună şi atunci voi fi bun cu ea...

— Şi dacă nu ţi se va supune ? îndrăzni ea, nelăsîndu-l din braţele ei moi, chemătoare. Doar... lumea n-a putut fi supusă niciodată, de nimeni...

— Atunci, reuşi el să şoptească între două sărutări, se va... Dar nu, nu e posibil ! Tot ce e viu mi se va supune, şi asta înseamnă totul, pentru că ceea ce nu mi se va su-

pune nu va mai fi viu... Apoi îi descoperi privirea şi se îngrozi: Ce-i cu tine, Colombina? Şi imediat, ca o scuză: Crede-mă, m-am luptat adesea cu mine însumi. Dar îţi jur că nu merită zbuciumul tău această adunătură pe care tu o numeşti „lumea în general". Am vrut să-i ofer paradisul...

— Dar i-ai dăruit infernul... gemu cu deznădejde femeia, izgonindu-l pe Arberg din braţele ei.

În momentul acela Colombina zări strecurîndu-se pe uşă ţeava unei puşti cu plasmă şi peste o secundă îl văzu intrînd pe Costelli.

— Nu, ţipă ea înnebunită, e dreptul meu! şi-şi repezi spre pieptul lui Arberg inelul cu acul înveninat.

Comisarul însă apăsase deja pe declanşator. Nu se auzi nici un zgomot.

Arberg se prăbuşi fulgerat şi, în cîteva clipe, atît cadavrul său cît şi covorul gros de Kaşmir pe care căzuse se volatilizară. Din cel ce se voise „Stăpînul lumii" nu mai rămăsese decît o sinistră umbră care păta podeaua.

Peste această umbră se nărui trupul inert al Colombinei.

V.

Cînd comisarul Costelli a tras în Arberg şi acesta s-a prăbuşit pe covor, tînăra femeie şi-a pierdut cunoştinţa. Acest leşin a fost cît pe-aci să le încurce celor doi poliţişti socotelile. Costelli a trebuit s-o care în braţe, cu bruma de puteri pe care, din fericire, o mai avea, pe cînd celălalt le acoperea retragerea.

Apoi Colombina s-a trezit, iar Fernandez a invitat-o fără menajamente — căci n-aveau timp de pierdut — să se uite atent prin hubloul sferoidului.

Zburau acum sus de tot, iar sub ei fierbea ceva, ca un cazan uriaş.

— Sîntem deasupra norilor? întrebă ea.

Fernandez surîse pal:

— Sîntem deasupra... Bazei. A sărit în aer...

— Tu ai aruncat-o?! strigă îngrozită Colombina.

Bărbatul o privi mirat, dar într-un fel anume, care o făcu pe femeie să ghicească totul:

— Arberg? întrebă ea din nou.

Comisarul dădu din cap aprobator, în vreme ce Fernandez spuse :

— Era a doua lui cămaşă magnetică, dacă mă pot exprima astfel. Pe cea dintîi — şi în glas îi răsună un fel de amărăciune — a lepădat-o din pricina ta... şi n-a mai putut să-l apere de moarte. Pe cea de-a doua... (Colombina îl privea copleşită.) Baza era minată atomic, declanşatorul aflîndu-se la ceasul-brăţară al lui Arberg. Aparatul era construit astfel încît la fiecare zece minute cineva — ziua însuşi Arberg ; noaptea în mod automat — trebuia să-i apese fusul. În caz contrar, totul sărea în aer, totul urma să se dezagregheze — ceea ce s-a şi petrecut —, transformîndu-se în pulbere atomică...

— Bine că ne-am salvat, totuşi, rîse nefiresc Costelli. Am tras o spaimă cînd am văzut-o pe doamna repezindu-se spre ţinta armei mele... Cît despre plăcerea de a o fi transportat, a fost, ca să spun sincer, aproape prea mare pentru puterile mele. Totuşi — întări el —, bine că ne-am salvat...

Colombina voi să le strige : „Dar profesorul Mamayoto ? dar naivul doctor Drucker ?... dar Goblan ?... dar ceilalţi ?" Mintea însă i se învălmăşi, un noian de clopote începură să-i dăngăne în urechi şi o negură i se aşternu peste ochi. Cînd îşi reveni în simţiri, Colombina văzu aplecaţi asupra ei trei bărbaţi ; între Costelli şi Fernandez îi surîdea trist Faller.

— Faller... gemu ea. Eşti tu cu adevărat ? Şi, în timp ce unul dintre cei doi atît de asemănători se apropie de patul ei, celălalt... Faller ! strigă ea slab din nou, trăieşti, Faller? Trăieşti ! mai spuse ea blînd şi, parcă pentru a se convinge, îşi plimbă tandru degetele mîinii drepte peste faţa lui.

Colio Fernandez veni şi el în dreptul Colombinei.

— Misiunea noastră, doamnă, a fost îndeplinită, spuse el cu simplitate.

Era radios. Tînăr încă, puternic. Plin de sănătate.

Colombina îşi întoarse încet privirea de la el, dar o întîlni pe cea a comisarului ; şi Costelli era vesel. Clipele grele prin care abia trecuseră îi lăsaseră pe figură o lumină pămîntie, dar strălucirea vie a ochilor grăia de la sine despre bucuria care-l stăpînea.

— Numai în sufletul meu e pustiu, spuse femeia. Un pustiu din care nu voi mai ieşi niciodată...

— SFÎRŞIT —

Cronică (en passant fantastică) a șahului

de EMANUEL REICHER

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

VI.

În secolul XIII un rege scrie o carte de șah

Intr-o mică încăpere a castelului, unde rareori intra cineva fără permisiunea sa, Alfons al X-lea — supranumit mai tîrziu cel Înțelept —, regele Castiliei și al Leonului, sta de vorbă cu părintele Pedro, prietenul său apropiat de mai bine de 20 de ani.

În fața lor, pe masă, obișnuitul eșichier. Astăzi a rămas cu piesele așezate în poziția inițială. Cei doi vechi parteneri de joc au uitat de ele, deși discuția lor începută cu multe ore înainte avea ca subiect tocmai jocul minții.

Pe un mic taburet, la îndemîna regelui, se afla un manuscris într-o minunată legătură de piele, ornamentată cu aur și argint. Din cînd în cînd, în pauzele mai lungi sau mai scurte dintre fraze, ochii celor doi interlocutori se opreau asupra manuscrisului și aproape întotdeauna mîna regelui se așeza deasupra lui, cu un gest ce părea voia să protejeze cartea.

— Părinte, au trecut douăzeci de ani de cînd am reușit să termin codificarea dreptului castilian, știi că sînt mîndru de această operă, pe care o consider cea mai importantă a vieții mele.

— Și pe drept cuvînt, regele meu, a răspuns preotul. Preceptele bisericii, urmate cu grijă și persevență, înalță sufletul, dar, pentru a putea trăi în pace și dreptate pe pămînt, oamenii au nevoie de legi bine întocmite, clare, precise, lesne de înțeles și de aplicat.

— Din cauza aceasta, reluă regele, din tot ceea ce am făcut în cei aproape treizeci de ani de domnie, codexul va fi poate singura realizare care va supraviețui epocii mele. Dar

cel mai drag sufletului meu dintre cele înfăptuite este acesta. Şi mîna regelui arătă manuscrisul aflat pe taburet. Se lăsă un lung moment de tăcere, marcat doar de răsuflările greoaie ale celor doi bătrîni.

Părintele Pedro înţelegea prea bine dragostea suveranului pentru jocul minţii. De sute şi sute de ori, în timpul celor peste două decenii de cînd se cunoşteau, jucaseră împreună, comentaseră partidele şi, mai ales, „mansubele" şi „tabiile" din vechile cărţi arabe, mîndria micii biblioteci regale. Şi ştia ce înseamnă pasiunea pentru şah. Dar nu voia, nu putea să fie de acord cu importanţa mare pe care regele o acorda acestei îndeletniciri.

În primul rînd îl supăra faptul că răspîndirea şahului se datora arabilor. Slujitorii Profetului, cucerind noi şi noi pămînturi, subjugînd popoare fără număr, prezentau un mare pericol nu numai prin forţa lor militară, ci şi prin credinţa pe care urmăreau s-o răspîndească. Orice element de cultură străin creştinismului trebuia astfel respins, pentru a nu favoriza Islamul. Rafinamentele vieţii Orientului şi arta lor de o înaltă măiestrie cuceriseră mulţi admiratori, iar fastul şi strălucirea potentaţilor arabi trezeau în inimile nobililor europeni invidia şi ascunse dorinţe de imitare.

Acest şatrandj, *cum îl numesc arabii, se răspîndise uimitor de repede în Italia şi în Spania, în toate straturile sociale. Se juca în palate, în casele obişnuite, în hanuri şi în mănăstiri. Atît de mult încît cardinalul Damiani a scris în anul 1061 papei Nicolae al II-lea că a luat măsura de a interzice clerului să joace şah. In scrisoare se arăta că un episcop din Florenţa, făcîndu-se vinovat de a fi jucat şah într-un han, a fost pedepsit...*

Părintele Pedro ştia însă că mult n-au folosit aceste măsuri şi că două sute de ani mai tîrziu jocul devenise atît de popular încît marele predicator Iacobus de Cessolis îl folosea în predicile sale, devenite apoi atît de celebre.

Părintelui Pedro îi place mult şahul, dar nu-i putea da suveranului dreptate, deoarece acesta îl considera mai mult decît un simplu joc.

— Da, părinte, nu este numai un joc, spuse regele, care ghicise gîndurile prietenului său. De altfel, nu o dată am mai discutat despre aceasta. Şi regele zîmbi, poate pentru a arăta că subiectul îi făcea plăcere, şi continuă : Regulile jocului şi mersul pieselor au multe semnificaţii valabile pentru

viaţa de toate zilele, nu numai pentru arta militară, cum cred unii oameni. Ai putut observa singur, părinte, din cărţile mele şi din partidele jucate pe care le-am strîns în acest manuscris, că astăzi şatrandjul nu mai este cel de dinainte. Multe s-au schimbat în el în cei trei sute de ani de cînd a ajuns pînă la noi. Să-ţi dau numai un exemplu : în vremea noastră mai toţi jucătorii caută prinderea regelui, matul. Există probleme date spre rezolvare care se bucură acum de atîta succes încît fac deseori să treacă mici averi dintr-o mînă în cealaltă, şi ele se bazează tot pe darea matului într-un anumit număr de mutări. Oamenii au transpus în acest joc ideea că regele este lucrul cel mai important. Făcînd aceasta, ei n-au uitat să dea şi reginei mai multă putere în joc şi chiar dreptul de a face împreună cu regele o mutare dublă.*

Regele se opri o clipă, răsuflă adînc, parcă pentru a aduna puteri noi, şi continuă :

— Spune-mi, părinte : tu, care de atîtea ori mi-ai vorbit cu dragoste despre oamenii simpli, despre călugări, soldaţi sau ţărani, nu te bucuri cînd vezi că pionul poate face acum doi paşi în loc de unul ?

— Uneori mă bucur, alteori nu, regele meu, răspunse părintele. Iubesc demnitatea aceasta care creşte în sufletul oamenilor, dar îmi displace profund cînd ea stă la baza unor dorinţe pur lumeşti. Iar ţie îţi place importanţa mare care acum se acordă regelui, dar din joc nu reţii şi semnificaţia că el poate fi prins şi dat mat, uneori chiar şi de pioni.

— Este posibil, părinte, ca unii oameni să se gîndească şi la acest înţeles, dar toţi ştiu, în acelaşi timp, că orice partidă reîncepe cu regele în mijlocul pieselor sale. Cîndva, din cauza aceasta, jocul va purta numele de „jocul regilor".

În mica încăpere a palatului, martoră permanentă a partidelor de şah şi a discuţiilor dintre rege şi preot, se lasă din nou o lungă tăcere.

— Poate că, totuşi, nu acesta este lucrul cel mai important, întrerupse liniştea glasul monarhului. Jocul îi pune pe oameni să gîndească, să gîndească mult. Să anticipeze evenimentele, să stabilească ce se va întîmpla în viitor, plecînd de la ceea ce cunosc astăzi. Îi face să calculeze ce trebuie să întreprindă spre a-şi putea schimba acest viitor într-un mod favorabil. Şi toate acestea respectînd anumite legi, de care

* Adică un rege care se deplasează un cîmp şi are lîngă el regina şi-o poate lua alături de noul lui pătrat. E vorba de o „manevră" căzută în desuetudine încă din secolul al XV-lea.

trebuie să țină seama întotdeauna pentru a reuși. Epoca noastră este martora unei reînvieri a gîndirii, iar jocul de șah este numai o oglindă a acestei înnoiri, pe care poate că o ajută, dar care există indiferent că noi o dorim sau nu.

Părintele înțelegea demult semnele vremurilor noi. Obișnuit să urmărească mereu ce gîndesc și cum acționează oamenii din jurul său, observa necontenit această tendință de a cerceta și de a răscoli totul, de a afla adevăruri și în afara cărților bisericești. Pus deseori în contact prin poziția sa de favorit al regelui Alfons al X-lea cu mințile luminate ale epocii sale, părintele Pedro și-a dat seama repede că de cele mai multe ori respectul arătat canoanelor bisericii era doar de suprafață. Profunde, cu adevărat stăpînitoare ale sufletului începeau să devină frămîntările, întrebările despre cum este lumea, ce este viața, care sînt legile firii, ce va aduce viitorul. Are dreptate regele, jocul acesta al minții avea o vină prea mică în tot ceea ce se întîmpla. Creație a gîndirii omenești, el urma dezvoltarea acesteia și o consemna fie în noi reguli, fie în chipul în care erau jucate partidele. Un portret viu, mișcător, al însăși gîndirii omenești.

— Sîntem în vîrstă, regele meu, spune părintele, cu un glas în care se ghicea o undă de melancolie. Pentru noi viitorul este scurt. Acesta — și cu un deget arată manuscrisul — poate va trece, într-adevăr, peste veacuri împreună cu codul de legi, și oamenii se vor uita la el cu plăcere. Este un lucru bine făcut și care merită dragostea ta.

Luminate de o rază de soare strecurată prin fereastră, în legătura manuscrisului străluceau literele titlului : 103 juegos de partidas.

În secolele XIII, XIV și XV, istoria șahului consemnează, pe lîngă marea lui răspîndire, și schimbări importante în regulile jocului, în valoarea pieselor, în felul lor de a muta.

*Regina, turnul și nebunul devin figuri foarte puternice, cu bătaie lungă, iar regele obține dreptul de a se adăposti înspre un colț al tablei prin efectuarea „rocadei", o mișcare dublă de rege și de turn *.*

Jocul pionilor prezintă anumite particularități care îi deosebesc mult de celelalte figuri. Astfel, ei au voie numai să

*** În ceea ce privește săritura ciudată a calului, nimeni nu i-a dat pînă acum o explicație satisfăcătoare.**

înainteze, în vreme ce ofițerii pot să meargă și înapoi. In plus, în vreme ce toate celelalte piese își capturează inamicul de pe oricare dintre cîmpurile drumului lor, pionul, contrar mersului său obișnuit, poate lua numai în unghi adversarul aflat pe coloana alăturată.

Apariția și răspîndirea regulii care dă dreptul pionilor să efectueze, plecînd de la locul lor de start, doi pași în loc de unul a dus la crearea unui interesant procedeu de luare, denumit „en passant", expresie franceză intrată în limbajul șahist internațional. Prin această manevră, pionul lîngă care ajunge un pion advers ce a sărit peste două cîmpuri capătă posibilitatea să-și captureze vrăjmașul, ca și cînd acesta n-ar fi făcut decît un singur pas. Un jucător se poate folosi de luarea „en passant" imediat ce adversarul său a mutat, dar nu este obligat să recurgă la ea. Dacă a renunțat la acest avantaj, nu-i mai este îngăduit să revină asupra deciziei, și pionul „trecut" își continuă drumul.

În perioada de care ne ocupăm, dinamica jocului devine cu totul diferită de cea a vechiului șatrandj arab. Viața tumultuoasă din țările Europei, în continuă frămîntare, este dominată de aspectul transformărilor profunde, în special de acelea din Italia și Spania veacului al XV-lea. Toate acestea determină un nou drum al șahului, o nouă pagină în istoria lui.

La două secole după moartea regelui Alfons al X-lea, — autorul unei opere șahiste rămase în manuscris —, a apărut în anul 1497 lucrarea spaniolului Juan Ramirez Lucena, prima carte de șah tipărită din lume. Nu știm cîtă înrîurire a avut asupra contemporanilor, dar ea își păstrează locul în istoria culturii, dovedind însemnătatea acordată eșichierului încă din zorii galaxiei Gutenberg.

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR)

1° CONGRESSO EUROPEO DI SF

1er CONGRÈS EUROPÉEN DE SF - 1st EUROPEAN SF CONVENTION

TRIESTE, 12-16 LUGLIO 1972 - TRIESTE, 12-16 JUILLET 1972 - TRIESTE, 12-16 JULY 1972

Palmaresul primului congres european de literatură științifico-fantastică

TRIEST, 12-16 IULIE 1972

MARILE PREMII :

Artist : Karel Thole, Italia

Publicaţie profesională specializată : „Nueva Dimension“, Spania

Publicaţie profesională nespecializată : „Viaţa românească“, pentru numărul 2 din 1970, dedicat literaturii şi artei fantastice

Fanzin : „Speculation“, Anglia

Benzi desenate : „Lone Sloane“ de Philippe Druillet, Franţa

Cu **PREMIUL SPECIAL „EUROCON I“** au fost distinse, printre altele :

— romanul **Vă caută un taur** de Sergiu Fărcăşan

— povestirea **Altarul zeilor stohastici** de Adrian Rogoz

— antologia critică **Vîrsta de aur a anticipaţiei româneşti** de Ion Hobana.

Un premiu special a fost decernat şi pictorului Nicolae Săftoiu, pentru lucrările prezentate în cadrul Expoziţiei internaţionale de artă deschisă în perioada congresului.

Palmaresul celui de al X-lea Festival internațional al filmului științifico-fantastic

TRIEST, 8-15 IULIE 1972

Asteroidul de aur (Marele premiu al festivalului) : **Silent running** („Cursă tăcută“) de Douglas Trumbull (S.U.A.)

Asteroidul de argint (Premiu pentru cea mai bună actriță) : Dominique Erlanger, interpreta principală a filmului **Le seuil du vide** („Pragul vidului“) de Jean-François Davy (Franța)

Asteroidul de argint (Premiu pentru cel mai bun actor) : Mitea Nikolaev, interpretul principal al filmului **Şag s krîşi** („Aproape de acoperiș“) de Radomir Vasilievski (Uniunea Sovietică)

Sigiliul de aur al orașului Triest (premiu pentru cel mai bun scurtmetraj) : **Het laatste oordel** („Ziua judecății“) de Guido Henderickx (Belgia)

Premii speciale : Beware ! The Blob ! („Atenție ! Sfera !“) de Larry Hagman (S.U.A.) ; **Divka na Kosteti** („Fetița pe mătură“) de Vaclav Vorlicek (Cehoslovacia) ; **Ecce homo** de Max Massimino Garnier și Alexander Marks (Italia — Iugoslavia)

MIRCEA ŞERBĂNESCU

„Misterioasa sirenă"

EDITURA „ALBATROS"-1972

Un nou volum — al treisprezecelea semnat de Mircea Şerbănescu — a venit să îmbogăţească zestrea literaturii noastre de anticipaţie. **Misterioasa sirenă** este o culegere de povestiri ştiinţifico-fantastice — apărută în colecţia „Fantastic Club" a Editurii „Albatros" —, a doua de felul acesta pe care i-o datorăm cunoscutului scriitor timişorean. Cartea s-a bucurat de un frumos succes de librărie, epuizîndu-se întreaga ediţie doar în cîteva zile.

În literatura ştiinţifico-fantastică din ţara noastră, Mircea Şerbănescu urmează linia pe care au ilustrat-o Mihu Dragomir, Vladimir Colin, Leonida Neamţu, Miron Scorobete şi alţii — scriitori formaţi în alte domenii ale literaturii şi atraşi mai tîrziu de ficţiunea ştiinţifică pentru multiplele ei posibilităţi noi de expresie literară, pentru frumuseţea potenţială a subiectelor şi pentru uimitoarea sa putere de pătrundere în masă — mai ales în masa cititorilor tineri, cea mai dinamică şi — aş zice eu — cea mai de perspectivă categorie de cititori. Cu **Misterioasa sirenă** autorul face un pas important în evoluţia sa ca scriitor de literatură ştiinţifico-fantastică, dîndu-ne un număr de pagini bine realizate din care putem măsura talentul său de necontestat, precum şi marea sa experienţă scriitoricească.

Cele opt povestiri cuprinse în volum abordează teme foarte diferite — de la conflictul de ordin etic născut prin potenţarea memoriei filogenetice **(Joc cu cercuri)** pînă la gingaşele schiţe ale **Tripticului de anticipaţii** — trecînd prin tema specific poliţistă bazată pe tehnica ficţiunii ştiinţifice **(„Rembrandt" în primejdie)** şi cea cu rezonanţă de ordin social şi filozofic **(Un caz ciudat de anabioză)**.

Citind povestirile amintite mai sus, nu m-am gîndit să fac o ierarhizare a lor, să le încadrez într-o anumită clasificare: tematica diferă, ce-i drept, însă în toate apare clară predilecţia autorului pentru dezbaterea etică şi filozofică, pentru surprinderea laturilor profund umane ale conflictului născut din situaţiile oferite de pretextul ştiinţifico-fantastic. Astfel, în **Obiectivul K**, pe fundalul unei ciudate „boli a spaţiului cosmic" de care a fost lovit eroul povestirii, sîntem puşi de fapt în faţa cazului de conştiinţă al omului care a greşit încercînd să realizeze singur o treabă pentru reuşita căreia ar fi fost nevoie de un colectiv. În **Joc cu cercuri** descoperirea ştiinţifică ameninţă să-l ducă pe descoperitor la **dezumanizare**; în **„Rembrandt" în primejdie** e dezbătută problema posibilei **folosiri** a subconştientului uman în scopuri criminale, iar **Un caz ciudat de anabioză** tratează despre drama omului scos

din timpul său istoric și transpus în alt timp, în alte condiții, la care el nu se mai poate adapta.

Titlul volumului îl dă povestirea **Frumoasa sirenă** — și nu întîmplător. S-ar zice că autorul a vrut să-și definească în ea și să ne demonstreze și nouă concepția sa despre literatura științifico-fantastică ; avem de-a face — cred — cu o adevărată ars poetica a scrisului său în ficțiunea științifică. Iar crezul lui este acela că oricît ar fi de adîncă investigația scriitorului, oriunde și-ar căuta inspirația — fie chiar și-n străfundul oceanului — opera de artă i-o va inspira pînă la urmă tot numai frumusețea omenească.

Gîndindu-mă la titlul volumului, mi s-a părut că regăsesc — transpusă pe planul unei anticipații cosmice — tema vechiului mit al chemării sirenelor și în schița **Dincolo de marele cerc** — de astă dată însă prin mijlocirea unei feerii de culori, un fel de „cîntec al sirenelor" vizual.

Povestirile lui Mircea Șerbănescu au incontestabile calități, dar nu sînt scutite nici de unele mici neajunsuri. Astfel, motivul științific, acela care dă însuși caracterul științifico-fantastic acestei literaturi, este tratat, poate, cu mai puțină rigoare, dar lucrul acesta o să-l observe numai specialiștii ; pe cititorul obișnuit nu-l deranjează cu nimic, fiindcă el va fi furat de darul de a povesti al autorului. Și să recunoaștem : nici aceasta nu-i chiar la îndemîna oricui !...

OVIDIU ȘURIANU

VIAȚA DE CENACLU S.F.

În căutarea propriei vocații

Nu de mult s-a încheiat prima etapă de activitate a cenaclului de literatură s.f. din cadrul Casei de cultură a municipiului Timișoara, de care am mai avut ocazia să scriem în aceste pagini. Se poate spune acum că sensul activității de început de pînă acum a fost acela al stabilirii unei vocații proprii, căutare ce și-a demonstrat utilitatea de la prima ședință de lucru, cînd cineva a pus următoarea întrebare : De ce e nevoie de acest al doilea cenaclu în Timișoara și de ce aparte de cenaclul scriitoricesc existent în oraș ? Răspunsul dat atunci poate c-o fi fost convingător, poate că nu ; viața însăși și-a rezervat pînă la urmă dreptul de a stabili mai exact limitele răspunsului real și temeinic. Un autor francez nota undeva că „vocația adîncă" a literaturii de science-fiction este aceea de a fi o „oglindă credincioasă a epocii" sub toate aspectele sale : sociale, politice, estetice. „Literatura s.f., se spunea mai departe în articol, este fără îndoială mai mult decît altă literatură, adevărata literatură a vremii noastre, care exprimă... obsesiile și visele omului contemporan."

Tocmai acesta a fost sensul cenaclului timișorean înființat în aceste condiții, pornit în căutarea vocației unei literaturi stringent actuale, în ciuda fanteziei ei nemărginite. Lucrările dezbătute în ședințele de lucru, ideile frămîntate în jurul lor au tins să detecteze acordurile profunde ale literaturii ş.f., care încearcă o apropiere armonioasă între două domenii de activitate cu anumite asemănări de esență, dar cu atîtea deosebiri în exprimare : știința și literatura. A existat, incontestabil, un efort teoretic, susținut deopotrivă de criticii prieteni ai acestei literaturi și de autorii s.f. înșiși. Pe bună dreptate, spunea într-una din dezbateri criticul Nicolae Țirioi, că ficțiunea s.f. este menită „să releve psihologii și drame umane în cadrul unei evoluții surprinzătoare spre viitor". Narațiunea lui Ovidiu Șurianu „Eu și XB 4 Excelsior" a iscat o vie dispută de idei în jurul unei teme familiare literaturii s.f. — relația dintre om și mașină, dezbatere care a tins să aducă clarificări determinante. De asemenea prozele de mică întindere ale lui Marcel Luca, pline de ingeniozitate și de fantezie, au relevat posibilitățile foarte complexe ale acestei literaturi în stare să folosească modalități dintre cele mai variate și inedite. Participanții la discuții au subliniat și talentul tînărului autor de savuroase „pastile" pentru fantezie, dar și capacitatea de șoc a poantei și implicațiile umoristice ce pot decurge de aici.

Așadar prima etapă străbătută de recent înființatul cenaclu timișorean a fost aceea de a stabili, în urma discuțiilor purtate și printr-o contribuție prin excelență colectivă, o bază teoretică pentru viitoarea activitate. Pasionantele dezbateri au armonizat opiniile membrilor de cenaclu, încercînd să lumineze pînă în unghiurile cele mai intime și poate obscure aspectele fundamentale ale unei creații specifice, incluzînd o ipoteză științifică, dar rămînînd neabătut, consecvent, profund artistică. Autori din generații diferite și de pe trepte de dezvoltare diferențiate simțitor își găsesc în cenaclu o rampă de lansare solidă a talentului lor, cu destinația — nemărginirea ! Găsindu-se pe sine, după întîile sale tatonări, cenaclul timișorean va determina o reacție în lanț a căutărilor și descătușărilor individuale ale membrilor săi. În această perspectivă activitatea lui de viitor se dovedește de pe acum deosebit de fructuoasă.

MIRCEA ȘERBĂNESCU

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

dandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Cel de-al treilea concurs național de literatură științifico-fantastică

Cu prilejul aniversării a 25 de ani de la proclamarea Republicii, colecția noastră organizează cel de-al treilea concurs de povestiri științifico-fantastice, deschis autorilor ce nu fac parte din Uniunea Scriitorilor.

Tema generală a concursului este viitorul patriei noastre socialiste. Profilul României de mîine va purta și amprenta visurilor a năzuințelor și a idealurilor pe care le au tinerii de astăzi, ce vor fi contemporani activi ai secolului XXI. De aceea, lucrările trimise la acest concurs vor putea constitui un bilanț anticipat al marilor realizări de mîine.

Vor fi acordate următoarele distincții:

- Premiul I - 4000 lei
- Premiul II - 3000 lei
- Premiul III - 2000 lei
- Cinci mențiuni a cîte 1000 lei

Candidații sînt rugați să-și trimită lucrările pînă la data de 15 decembrie a.c. pe adresa Colecția «Povestiri științifico-fantastice», Piața Scînteii 1, București, adăugînd pe plic mențiunea «Pentru concursul S.F.» Rezultatele concursului vor fi comunicate la începutul anului 1973.

Juriul este alcătuit din: **Ion Hobana** (președinte), **Ion Chițu, Ovid. S. Crohmălniceanu, G. Dimisianu, Dorel Dorian, Silvian Iosifescu, Vladimir Radu, Adrian Rogoz.**

Povestirile vor avea între 5 și 30 de pagini dactilografiate la 31 de rînduri, pe o singură parte a filei.

Lucrările urmează a fi semnate cu pseudonim. Un al doilea plic anexat manuscrisului — plic care va fi deschis după terminarea lucrărilor juriului — urmează a preciza numele și adresa participantului.

După decernarea premiilor și a mențiunilor, lucrările respective vor fi publicate în mai multe numere ale colecției, sub titlul: «Un bilanț al visurilor».

• SEPTEMBRIE 1972

PREȚUL 1 LEU | 41007